

Strijders van Fatah vuren op Hamas-leden. Vandaag houden beide bewegingen een verzoeningsbijeenkomst in Mekka.
FOTO ABID KATIB, GETTY IMAGES

In Mekka zou een akkoord klaarliggen, tussen de Palestijnse bewegingen Fatah en Hamas. Directeur Mahdi Abdoel Hadi van een Palestijnse denktank heeft weinig vertrouwen in een gezamenlijke regering en een 'respecteren' van de akkoorden met Israël.

'De derde catastrofe' Palestina

door Inez Polak

Waar gaat de huidige Palestijnse strijd om?

„Deze strijd gaat niet om Palestina en is niet voor Palestina. Dit is een strijd die te maken heeft met de globale en regionale ontwikkeling; de strijd hier in Palestina is een afgeleide van de confrontatie tussen het islamofobische westen van Bush en de fundamentalistische islam. Het gaat daarbij niet om Palestina, maar hij vindt wel plaats op Palestijnse bodem en wordt gevochten met Palestijnse middelen, en hij is van invloed op ons.”

Als het geen Palestijnse strijd is, waarom zijn de Palestijnen er dan ingezogen?

„Dat komt door een aantal factoren. De eerste laag is veertig jaar Israëlische bezetting. Die bezetting betekent bloedige en modderige laarzen die ons vertrapten. Maar tegelijkertijd heeft die bezetting de Palestijnse maatschappij beïnvloed, qua cultuur, verhoudingen en manier van handelen en denken, de Israëlische cultuur is onze huizen en onze huid binnen gedrongen.

Een tweede laag is veertig jaar leiderschap van Jasser Arafat dat nog een Arabisch regime heeft gecreëerd, een corrupt regime waarin de leider centraal staat. Een derde reden is dat Arafat volgelingen en werknemers heeft nagelaten, maar geen partners. En een vierde reden is de opkomst van de islamitische beweging in de regio en daarmee ook in Palestina, en het gebruiken

van Palestijnen voor dat doel.”s

Hoe gaat die strijd aflopen?

„We bevinden ons nu op een kruispunt. Dit kruispunt kan ons in verschillende richtingen leiden. We kunnen voor het komende jaar of twee jaren veranderen in een Algerije van na de verkiezingszege van de islamisten.

De andere optie is dat de Amerikanen hun koers wijzigen en stoppen met het aanmoedigen van deze creatieve anarchie. En dat tegelijkertijd de Saoediërs hun gewicht in de schaal leggen om Iran ervan te weerhouden te blijven roeren in Libanon en Palestina.”

Vandaag beginnen in Mekka bespreken tussen de Palestijnse leiders. Kunnen de Saoediërs slagen waar de Syriërs, Jordaniërs en Egyptenaren tot nu toe hebben gefaald?

„De Saoediërs hebben er belang bij te fungeren als het Arabische islamitische adres. Maar ze hebben nagelaten om bij de ontmoeting vandaag ook de Egyptenaren, Jordaniërs en Syriërs te betrekken. Voor de Saoediërs is het een test, ze hebben het geld en goede contacten met de VS aan hun zijde. Mekka is ook niet zomaar gekozen als ontmoetingsplaats, het is de plek waar je als moslim je hart kan reinigen van je zonden en slechte intenties, en waar je opnieuw kan beginnen.”

Hamas is een islamitisch beweging, die gelooft dat Palestina land is waar alleen moslims mogen heersen. Fatah, president

Abbas, wil daarentegen dat Hamas de akkoorden met Israël erkent. Hoe valt dat te rijmen?

„Hamas verkeert al in het proces dat ze in een speler aan het veranderen is doordat ze nu meespeelt in het politieke spel van de hypocrisie. Ze speelt met woorden. In plaats van Israël of een twee-staten-oplossing (Israël naast Palestina – red.) te accepteren, zegt ze nu bereid te zijn de grens van 1967 te aanvaarden voor de creatie van een Palestijnse staat. En in plaats van geweld af te zweren, zegt ze nu dat ze bereid is tot een *hoedna*, een soort bestand. In plaats van de akkoorden te aanvaarden die de PLO met Israël heeft getekend, zegt ze nu dat ze die respecteert, maar zich er niet door gebonden voelt. Arafat heeft er achttien jaar over gedaan om de magische woorden (acceptatie van Israël – red.) uit te spreken. Deze lieden wisselen al na een jaar van hemd. Het is een kwestie van tijd.”

Kan Mekka tot meer leiden dan een interne Palestijnse adempauze, kan het ook leiden tot een hervatten van het overleg met Israël?

„Het zal niet tot een akkoord met Israël leiden. Het kan op zijn best een pauze in de strijd brengen. We hebben het alleen maar over een heruitvinden van het wiel, over praten over een *hoedna* (een bestand) en mogelijk een staken van de bouw van nederzettingen en een soort internationale erkenning voor de nieuwe Palestijnse regering. Met Israël zal het nog een tijd duren, ook

al omdat Israël zich in een serieuze crisis bevindt rond het leiderschap, het leger, de maatschappij. Israël zit in een crisis, is te zwak en te kwetsbaar voor belangrijke beslissingen. Daarom is er geen kans nu iets met Israël te bereiken. Mekka is geen historische wending, het is een tussentijd, waar het ook toe leidt.”

Wat is het diepere effect van de Palestijnse strijd op de Palestijnse maatschappij, op hoe de Palestijnen zichzelf zien? Iedereen beweerde altijd dat een burgeroorlog uitgesloten is, vanwege de Palestijnse solidariteit.

„Het is een burgeroorlog, er is op geen enkel niveau meer enig gezag. Maar het is niet zo dat die burgeroorlog de Palestijnse identiteit aantast. De Palestijnse zaak, het land, het volk, het streven naar een eigen staat zijn niet in het geding. De krieg is gericht tegen het corrupte regime dat Arafat heeft gecreëerd, tegen de kortzichtigheid van zijn volgelingen, en tegen de ijdelheid van de islamisten die onverwacht verkiezingen wonnen. Ze zijn op macht belust en het kost tijd ze weer uit die hoge boom te krijgen. Khaled Masjaal (Hamasleider – red.) denkt dat hij de opvolger van Arafat is en de leider van de PLO. Nou, dat is ie niet. De huidige crisis symboliseert juist het gebrek aan leiderschap, het gebrek aan intellectueel geestelijk leiderschap, het mislukken van de onafhankelijke seculiere elite die een alternatief had kunnen bieden. Dat is wat zo bitter stemt en zo kwaad maakt. Waar je op had ge-

hoopt voor Palestina is na veertig jaar van bezetting aan het verdwijnen.

In mijn ogen is dit de derde *nakba*-catastrofe – van het Palestijnse volk. De eerste was in 1948 (met oprichting van Israël en de verdrijving van een groot deel van het volk van zijn land – red.). De tweede was in 2000: het bezoek van Arieël Sjaron aan de Al-Aksa-moskee en het uitschakelen van Arafat. Dit is de derde *nakba*, een burgeroorlog in Palestina.”